

K ZJANSKE JABKE

NASTANEK IN RAZVOJ SORT

V pravadnini so ljudje nabirali plodove samoniklih dreves, najboljše so začeli presajati v bližino svojih naselbin. Tako so nastali prvi sadovnjaki in nasadi. Najstarejše ostanke jabolk so našli v Jerihi v dolini Jordana in v Anatoliji. Po mnenju arheologov naj bi bili ti ostanki stari vsaj 6500 let, ne vedo pa, ali so bili nabrani v gozdu ali so zrasi v bližnjih sadovnjakih.

V Evropi naj bi pred širitvijo rimskega cesarstva poznali in uporabljali le avtohtono lesniko. Rimljani, germanska, keltska in slovanska plemena so razširila jabloano na Apeninskem polotoku, vse do britanskih otokov, preko Balkana po osrednji in zahodni Evropi.

Najpomembnejša prelomnica v razvoju sadjarstva je odkritje cepljenja, ki ga je v tretjem stoletju pred našim štetjem prvi opisal Grk Teofrast. Imenovali so ga tudi oče botanike. Cepljenje omogoča ohranjanje lastnosti izbrane poedinke pri njenem razmnoževanju in s tem gojenje sort.

V srednjem veku so jabolka uporabljali predvsem za kuho in jabolčnik. Naprednejši načini pridelovanja sadja so se pojavili šele proti koncu srednjega veka. Sadjarstvo se je razvijalo na samostanskih in grajskih vrtovih, pri čemer je bil pomemben okus sort. Valvasor je zapisal, da so v graščinskih sadovnjakih na Kranjskem pridelovali več sto sort. Nove sorte jablan so do 18. stoletja nastajale z odbiro naključnih sejancev, ki so imeli dobre lastnosti. V 19. stoletju je vodilno vlogo v gospodarstvu prevzela država. Deželne kmetijske družbe so skrbele za izobraževanje in ustanovljale drevesnice. Avstrijsko pomološko društvo na Dunaju, v katerem so sodelovali tudi slovenski sadjarji, je do leta 1889 določilo deželne sadne izbore. Dokončen sadni izbor za Štajersko in Krajnsko je bil sprejet okoli leta 1910. Nove tržne sorte so pri nas začeli uvajati šele po koncu druge svetovne vojne in na začetku petdesetih let. Svetovni sortni sestav jabolk je zelo bogat, saj obsega več kot 10.000 sort, vendar se njihovo število z načrtnim žlahtnjenjem še povečuje.

V Kozjanskem parku si prizadevamo ohraniti travniške sadovnjake kot pomembne življenjske prostore za številne živalske in rastlinske vrste. Lastniki so v sadovnjakih ohranili stare tradicionalne in avtohtone sorte sadja. Preko 100 različnih tradicionalnih sort jabolk imamo posajenih v kolekcijem nasadu na kmetiji Čerček, ki ga vzdržujemo in dopolnjujemo.

ZGODBICA

Marija Terezija je vpeljala zasajanje sadnega drevja ob cestah, da bi popotniki imeli dovolj hrane. Konec 18. stoletja je skušala pospešiti sadjarstvo s tem, da je nalagala mladoporočnim kmetom, naj ob poroki zasadijo sadno drevje.

Skoraj sto let pozneje lahko beremo v novicah: /.../ da v vojaški Granici veleva višji ukaz kompanijam, da se v prihodnje ne sme nikomur poročni list dati, dokler ženin in nevesta nista zato postavljeni komisiji skazala, da sta zasadila predpisano število cepljenih dreves. V več deželah in tudi pri nas je to že stara, lepa in koristna navada /.../ (Gospodarske novice, 28. junij 1856).

OPISI SORT

Tradicionalne kozjanske sorte jabolk so razvrščene po času dozorevanja, med katerimi ločimo poletne, jesenske in zimske sorte jabolk.

POLETNE SORTE

Čas dozorevanja plodov je v mesecu juliju in avgustu.

BELIČNIK

Sorta zastopana s številnimi drevesi, saj jo lastniki predvsem zaradi zgodnje zrelosti (julij) in postopnega dozorevanja sadijo predvsem po ohišnicah in v bližini domačij. Najpogosteje se plodovi uporabljajo kot namizno jabolko, niso pa primerni za shranjevanje.

BUŽLOVKA

Stara sorta jabolk, ki ima bolj sladko meso s slabo izraženo aromo. Lastniki so jo s posameznimi drevesi ohranili v travniških sadovnjakih zaradi njenega časa zrelosti, saj je najzgodnejša sorta, katere plodovi so zreli pred sorto Beličnik. Lastniki jo uporabljajo kot namizno jabolko ali pa za predelavo v sok.

FERDEKELCA

Stara sorta, ki se je ohranila le s posameznimi drevesi. Poletna sorta, zrela kmalu za Beličnikom. Koža je zelenkasto blede obarvana, meso pa je slabo sočno in sladkega okusa, zato jo uporabljajo predvsem v kulinariki. Drevesa imajo v mladosti zelo bujno rast.

GRAFENŠTAJNC

Stara poletna sorta, ki zori postopoma v mesecu avgustu in je zastopana s številnimi drevesi. Srednje debeli plodovi so sploščeno okroglasti do okroglasto kopasti s poudarjenimi širokimi rebri. Zlato rumena osnovna barva je prekrita s številnimi karminasto rdečimi prižami. Meso je vinsko kiselkastega okusa s prijetno aromo.

JAKOBŠČA

Stara poletna sorta, ki zori julija in na začetku avgusta. Potrošniki jo cenijo predvsem zaradi kislega in aromatičnega okusa. Zelenkasto rumena barva je slabo vidna, saj jo lahko v celoti prekriva temnordeča. Namizno jabolko, ki je primerno tudi za predelavo.

JAMES GRIEVE

Stara poletna sorta, ki dozoreva v sredini avgusta. Za sorto so značilni srednje debeli do debeli plodovi, okroglasto kopasti z nakazanimi širokimi rebri. Osnovna barva je svetlorumena, ki jo lahko do ¾ prekriva rožnato oranžna pokrovna barva s temnejšimi rdečimi prižami in rahlim poprhom. Meso je rumenkasto belo, sočno, drobnozrnato, krhko, kiselkastega okusa in prijetne arome.

PISANI KARDINAL

Stara sorta, ki zori postopoma avgusta, je primerna kot namizno jabolko in za predelavo. Po velikosti so plodovi srednje debeli, močno nesimetrični in grbasti zaradi širokih in izrazitih reber. Rumeno barvo prekriva prelita oranžnordeča barva, na kateri so opazne temnordeče lenticеле. Meso je sočno, drobnozrnato z vinsko kislim okusom.

PRINČEVO JABOLKO

Stara sorta, ki zori v mesecu avgustu in je kot namizno jabolko takoj primerna za uporabo. Plodovi so srednje veliki, s sortno značilno izdolženo kopasto obliko, obarvani z rumeno barvo, ki jo prekriva rdečkast popr, na katerem so prisotne temnordeče priže. Meso sočno s prijetno značilno sortno aromo. Uporablja se bolj kot namizno jabolko.

RDEČI ASTRAHAN

Stara sorta, zastopana le s posameznimi drevesi, zori v juliju. Srednje debeli sploščeno okroglasti plodovi so precej rebrasti. Bledo rumena osnovna barva je prelita s karminasto rdečo barvo, ki ima modrikast nadih. Meso je zelenkasto belo, sočno, drobnozrnato, sladko-kislo, s prijetno aromo. Obrani plodovi se ohranijo le dva tedna.

RDEČA ŠKRBOTAVKA

Stara sorta, ki postopoma zori v mesecu avgustu. Imenujejo jo tudi Štrudlovka ali Vinšca. Srednje debeli izdolženo kopasti do podolgovati plodovi so obarvani zelenkasto rumeno, prekriva pa jih rdeča barva, prelita s temnordečimi prižami. Sorta je cenjena zaradi postopnega enomesečnega zorenja, aromatična, kislega okusa s sočnim in krhkim mesom. Uporablja se kot namizno jabolko in v kuhinjski.

ŠARLAMOVSKI

Stara ruska sorta, ki zori v mesecu juliju, je prisotna v travniških sadovnjakih s posameznimi drevesi. Debeli okroglasti do okroglasto kopasti plod je obarvan zelenkasto rumeno in prelita z rdečimi prižami. Jabolka se uporabljajo predvsem sveža, za predelavo in sušenje. Dobro prenaša transport.

ŠPIČKA

Stara sorta, ki zori avgusta, ima droben plod. Značilnost sorte je, da je plod zgoraj kopast in proti muhi močno zožen, izdolženo kopaste oblike. Plod je rahlo naguban z nakazanimi rebri in rumeno obarvan. Meso je belo z zelenim nadihom, kislo, drobno strukturno, krhko in sočno. Sorta je uporabna v kuhinjski.

JESENSKE SORTE

Čas dozorevanja plodov je meseca septembra.

BRTAVKA

Sorta dozoreva v drugi polovici septembra. Ima srednje debele plodove, ki so simetrični, gladki in kopaste oblike. Osnovna barva je zelena, ki z dozorevanjem prehaja v rumeno. Sortno so značilne belkaste priže v zgornjem delu ploda. Meso je rumenkasto belo, srednje sočno, drobnozrnato, sladkokislega okusa in nearomatično. Sorto uporabljamo za peko in predelavo.

CARJEVIČ

Sorta, za katero bi lahko trdili, da je med najbolj priljubljenimi starimi sortami. Srednje drobni sploščeno okroglasti plodovi, ki zorijo konec septembra, so zelenkasto rumeno obarvani, prekriva pa jih značilna temnordeča pokrovna barva. Srednje kakovostno jabolko, primerno kot namizno ali za predelavo, je občutljivo za otiske in prevoze.

CARSKA RENETA

Sorta, ki dozoreva v drugi polovici septembra. Zanj je značilno, da ima velike do zelo velike plodove. V notranjosti krošnje so plodovi večinoma obarvani z osnovno rumeno barvo, na sončni strani pa se obarvajo s številnimi širokimi rdečkastimi prižami. Plodove uporabljamo kot namizno jabolko, za predelavo in kompot.

HARBERTOVA RENETA

Jesenska sorta, ki zori v sredini septembra, ima debele plodove, ki so široko kopasti z močno izraženimi širokimi rebri. Rumena barva je prekrita z oranžnordečo pokrovno barvo. Sorta je uporabna kot namizno jabolko in za predelavo, ni pa primerna za daljše skladiščenje.

JAKOB FISCHER

Sorta dozoreva v drugi polovici septembra in je ob ustreznem skladiščenju uporabna do januarja. Plod je srednje velik do velik, okroglo ploščat in nesimetričen, obarvan z rdečo pokrovno barvo in na gosto prekrit s prižami. Meso je belkasto, sočno, aromatično in topno z močnejšo kožico. Plodove uporabljamo kot namizno jabolko in za predelavo.

JAKOB LEBEL

Sorta na kozjanskem dozoreva v drugi polovici septembra in je ob ustreznem skladiščenju uporabna do januarja. Plod je srednje velik do velik, okroglo ploščat in nesimetričen, obarvan z osnovno rumeno barvo, ki jo na sončni strani prekrivajo rahle rdeče priže. Meso je rumenobelo z zelenim nadihom, sočno, rahlo kiselkasto in kasneje mognato.

KRIVOPECELJ

Kakovostna sorta, ki dozoreva konec septembra. Plodovi so srednje debeli do debeli, podolgovati do podolgovato kopasti in nekoliko rebrasti. Značilnost sorte je kratek in debel pecelj z izrazitim grbastim izrastkom v pecljevi jamici. Osnovno svetlorumeno barvo prekrivajo temnordeče priže. Drevesa te sorte imajo značilno povešave in izkrivljene veje.

ROŽNIK

Sorta s srednje debelimi in okroglasto kopastimi plodovi, na katerih je slabo vidna svetlorumena osnovna barva, ki je prekrita s sortno značilno rdečo barvo. Zori septembra in je primerna kot namizno jabolko in za predelavo, za skladiščenje je primerna do decembra.

RDEČI JESENSKI KALVIL

Imenujemo jo tudi Ciganka. Jesenska sorta, ki zori na začetku septembra, je prepoznavna po kopastih plodovih, ki imajo močnejše poudarjena rebra. Osnovna barva skorajda ni vidna, saj jo v celoti prekriva temnordeča pokrovna barva. Meso je belo, vendar ima v notranjosti in ob koži rdečkast nadih. Uporablja se kot namizno jabolko in za predelavo, pri kateri dobimo rdečkast sok.

TAFELCA

Sorta, ki zori na začetku septembra in je uporabna do novembra. Je srednje debela, sploščeno okroglasta do široko kopasta z nekoliko izraženimi rebri. Zelena barva z dozorevanjem prehaja v voščeno rumeno, iz pecljeve jamice pa se na zgornji del ploda razširja žarkasto razporejena rja. Ima belkasto meso z rumenim nadihom, ki je sočno, z drobno strukturo, srednje aromatično s tanko kožo. Uporablja se kot namizno jabolko ali za predelavo.

ZLATA PARMENA

Stara sorta, zastopana s številnimi drevesi, ki zori v mesecu septembru in je cenjena predvsem zaradi žlahtne arome. Nekateri jo imenujejo tudi Zlatorumenka. Srednje drobni sploščeno okroglasti plodovi so obarvani z zlato rumeno barvo, ki jo prekriva s prižami prelita oranžnordeča barva. Uporablja se kot namizno jabolko in za predelavo.

ZIMSKE SORTE

Čas dozorevanja plodov je meseca oktobra.

ANANASOVA RENETA

Stara sorta, ki je zastopana v travniških sadovnjakih in je zelo priljubljena, ne samo zaradi zunanjšega videza, ampak predvsem zaradi prijetne arome. Zori konec septembra, začetek oktobra. Plodovi so drobni, okroglasti do kopasti, z značilno rumeno osnovno barvo in številnimi značilnimi lenticelami. Jabolko se uporablja kot namizno in za skladiščenje.

BARTOLENKA

Sorta, ki zori v drugi polovici oktobra in v skladišču zdrži do konca pomladi. Plodovi so srednje veliki, okroglasto kopasti, gladki, obarvani svetlo zelenkasto rumeno, na sončni strani se na posameznih plodovih pojavi rdečkast nadih. Meso je belo, drobnozrnato, krhko, sočno, kiselkastega okusa s slabo izraženo aromo. Uporablja se za predelavo.

BAUMANOVA RENETA

Sorta, ki zori na začetku oktobra in je v skladišču uporabna do marca. Plodovi so sploščeno okroglasti, rahlo rebrasti in nesimetrični. Osnovno rumeno barvo skoraj v celoti prekriva karminasto rdeča barva. Na plodu so vidne rjaste lenticelce, ki prekrivajo celoten plod. Meso je svetlo rumenkasto z zelenim nadihom pri peščiču. Plodovi niso občutljivi na otiske in prevoz.

BELI ZIMSKI KALVIL

Sorta, ki dozoreva v prvi polovici oktobra in je uporabna do pomladi. Značilnost sorte so nesimetrični plodovi, pokriti z izrazitimi rebri, ki so najbolj izražena v predelu proti čaši. Plodovi so obarvani z rumenkasto zeleno osnovno barvo, na posameznih se na sončni strani pojavi oranžna rdečica. Meso je zelenkasto do belo, sočno, krhko, kiselkasto z žlahtno aromo.

BOBOVEC

Sorta, ki je na kozjanskem številčno najbolj zastopana z drevesi. Izrazita zimska sorta, katere plodovi zorijo v oktobru. Sorta je za oskrbo nezahtevna, rodi izmenično, v kleti pa zdrži do maja. Pogosto se uporablja kot namizno jabolko, večinoma pa za predelavo v sok in jabolčnik. Poznamo številne klone sorte, ki se med seboj razlikujejo po obliki in obarvanosti.

BOJKOVO JABOLKO

Pravijo mu tudi Orjaško bojково jabolko, saj so plodovi nesimetrični, veliki do zelo veliki in sploščeno okroglasti. Plodovi dozorevajo v drugi polovici oktobra in v skladišču ostanejo do maja. Osnovna zelenorumena barva na sončni strani dobi rdečo obarvanost. Je namizno jabolko, ki je zaradi belega in krhkega mesa primerno tudi za predelavo v sokove. Zaradi pozno in ima izmenično rodnost.

BOSKOPSKI KOSMAČ

Za sorto so značilni debeli do zelo debeli plodovi, sploščeno okroglasti do sploščeno kopasti. Značilnost sorte je mrežasto razporejena rja, ki prekriva večji del ploda, manjši delež plodov pa se obarva z živahno do rjavordečo pokrovno barvo. Spada med kakovostne sorte, ki so namenjene za predelavo in svežo porabo.

DAMASONSKI KOSMAČ

Zimska sorta, ki je v travniških sadovnjakih zastopana s številnimi drevesi in zori v mesecu oktobru. Plodovi so drobni, sploščeno kopasti do sploščeno okroglasti. Plodove lahko tudi v celoti prekriva groba rja, med katero se občasno pojavi rdečkast poprhr. Uporablja se kot namizno jabolko in za predelavo.

DOLENJSKA VOŠČENKA

Slovenska avtohtona sorta, ki zori v mesecu oktobru. Je srednje debela, sploščeno okroglasta do široko kopasta z nekoliko izraženimi rebri. Zelena barva z dozorevanjem prehaja v voščeno rumeno z opaznimi majhnimi lenticelami. Spada med najokusnejše domače sorte jabolk in je priporočljiva za bolnike s sladkorno boleznijo.

GLORIA MUNDI

Sorta, ki zori v oktobru, je zanimiva zaradi zelo debelih plodov, ki so sploščeno do široko kopasti in močno široko rebrasti. Plodovi so obarvani rumeno, na njih se občasno pojavi rjavkasto oranžen nadih. Manj kakovostna sorta s slabo izraženo aromo, vendar zelo primerna za kuhanje, kjer razvije dober okus in ne razpade.

GORIŠKA SEVKA

Slovenska avtohtona sorta, ki dozoreva na začetku oktobra in je ob primernem skladiščenju uporabna do junija. Plodovi so srednje drobni do debeli, sploščeno okroglasti in proti čaši rahlo rebrasti. Osnovna barva je svetlorumena, skoraj v celoti pa jo prekriva temnordeča barva s še temnejšimi prižami. Uporablja se kot namizno jabolko in za predelavo.

JONATAN

Sorta s srednje debelimi in okroglasto kopastimi plodovi, na katerih je svetlorumena osnovna barva prekrita s sortno značilno temnordečo barvo. Drevesa te sorte so šibke rasti z majhnimi krošnjami. Med starejšimi sortami je najbolj občutljivejša za bolezn, predvsem na pepelasto plesen. Uporablja se kot namizno jabolko in za predelavo.

KANADKA

Zimska sorta, ki zori na začetku oktobra, je s svojimi debelimi, sploščeno okroglastimi do sploščeno kopastimi plodovi med potrošniki zelo priljubljena. Rumeno osnovno barvo prekriva rumenorjava rja. Sorta odličnega sladkokislega okusa s prijetno aromo je primerna bolj za namizno jabolko, saj meso ob prisotnosti zraka hitro oksidira.

KASELSKA RENETA

Stara sorta, ki dozoreva na začetku oktobra in je ob primernem skladiščenju uporabna do aprila. Plodovi so srednje veliki, sploščeno okroglasti in obarvani z osnovno rumenozeleno barvo, ki jo prekriva karminasto rdeča v obliki priž. Meso je zelenobelo, trdo, sočno, sladko kiselkasto z neizrazito aromo. Namizno jabolko, ki je primerno tudi za predelavo.

KLANFERCA

Stara sorta jabolka, ki je na območju prisotna s posameznimi drevesi, imenujejo pa jo tudi Sladka jabka. Srednje debeli, okroglasto podolgovati plodovi so obarvani z rumeno barvo, ki jo na sončni strani delno prekriva oranžen nadih. Meso je belkasto, nesočno, sladkega okusa, primerno za gospodinjstvo in sušenje.

KOKSOVA ORANŽNA RENETA

Sorta, ki zori v prvi dekadi oktobra in je kakovostno namizno jabolko. Plodovi so srednje debeli, okroglasto kopasti in obarvani z rumenkasto zeleno osnovno barvo, ki jo skoraj v celoti prekriva oranžnordeča do temnordeča barva z rjavim nadihom. Meso je rumenkasto, sočno, drobnozrnato, krhko, z odlično aromo in sladkokislega okusa.

LEPOCVETKA

Na našem območju jo imenujejo tudi Rumena lepocvetka, Rumeni belfler ali Kutnovka. Stara sorta, ki zori na začetku oktobra, ima sortno značilne debele, podolgovato kopaste plodove s prisotnimi rebri. Plodovi so limonasto rumeni, na sončni strani obarvani z oranžnordečim nadihom. Kakovostna sorta za ozimnico ali predelavo, sladko kiselkaste okusa s prijetno aromo.

LONDONSKI PEPING

Zelo stara sorta, ki zori v oktobru, plodovi pa so uporabni v zimskem času. Med uporabniki zelo priljubljena, ne samo zaradi kakovostnih, sočnih, aromatičnih, sladko kiselkastih plodov, ampak tudi zaradi zunanjega videza. Plodovi so srednje debeli, sploščeno okroglasti in rumene barve, na sončni strani jih prekriva rahla rdečica.

MIČURIN

Sorta, ki je zrela v prvi polovici oktobra in v skladišču zdrži do pomladi. Srednje debeli plodovi so po obliki izenačeni, sploščeno okroglasti, s slabo nakazanimi rebri. Osnovno rumeno v celoti prekriva vinska temnordeča barva, na kateri so vidne temnejše priže. Uporablja se za predelavo, manj kot namizno jabolko.

ONTARIO

Stara zimska sorta, ki zori v drugi polovici oktobra in je ob ustreznem skladiščenju uporabna do pomladi. Debeli plodovi, ki so sploščeno okroglasti in močno rebrasti, so obarvani s slamnato rumeno barvo, katere del prekriva sprana vijoličasto rdeča barva. Dobro razviti plodovi so okusni, s krhkim in sočnim mesom, sladko-kisli, s šibko aromo.

PARKERJEV PEPING

Sorta, imenovana tudi Ledrovka ali Rjasta reneta, dozoreva konec septembra in začetek oktobra. Majhni do srednje veliki okroglo ploščati plodovi so obarvani z olivno zeleno osnovno barvo, ki jo prekriva rja, na sončni strani pa je rjavooranžno nadahnjena. Meso je rumenobelo, sočno, prijetno kiselkasto z dobro aromo. Uporablja se kot namizno jabolko.

RDEČA ZVEZDASTA RENETA

Sorta, ki zori začetek oktobra, v skladišču pa zdrži do pomladi. Plodovi so srednje debeli, sploščeno okroglasti do okroglasto kopasti, obarvani z rumeno osnovno barvo, ki jo skoraj v celoti prekriva intenzivna rdeča barva. Lenticelice so proti peclju redkejšje in se proti čaši zgostijo. Meso je zelenkasto belo, pod kožo rdečkasto, drobnozrnato, čvrsto, kiselkasto in manj sočno.

RDEČI DELIŠES

Sorta, ki zori v prvi dekadi oktobra, je namizno jabolko, ki v skladišču zdrži do aprila. Po obliki so plodovi podolgovato kopasti z izrazitimi rebri proti čaši in zelo podobni sorti Rdeči jesenski kalvil. Osnovna zelenkasta barva je v celoti obarvana s krovno temnordečo barvo, na kateri so vidne temnejše priže. Meso je čvrsto, sočno, sladko in aromatično.

RDEČI OVČJI NOS

Imenujemo jo tudi Štupanka. Sorta, ki je na območju Kozjanskega parka zastopana s številnimi drevesi in je zelo podobna Štajerskem ovčjem nosu. Zori začetek oktobra in je takoj primerna za uporabo. Za sorto so značilni kopasti do izdolženo kopasti plodovi, z značilno svetlordečo pokrovno barvo. Meso je rumenkasto belo, sočno, s prijetno aromo. Uporablja se kot namizno jabolko in za predelavo.

RDEČI ŠTETINEC

Sorto na kozjanskem imenujemo tudi Vrtnica. Dozoreva v drugi polovici oktobra in je po krajšem skladiščenju za uporabo primerna do pomladi. Temnozeleno barvo ploda prehaja v rumeno, na sončni strani se obarva živo rdeče. Ko dozori, jo po zunanosti lahko zamenjujemo s Carjevičem. Meso je sočno, čvrsto, belo z zelenkastim nadihom in ima močnejšo čvrsto kožico.

ŠAMPANJSKA RENETA

Stara sorta, zastopana s posameznimi drevesi. Plodovi so srednje drobni, sploščeno okroglasti s srednje močno izraženimi rebri. Osnovno rumeno barvo delno prekriva oranžnordeč nadih. Zori oktobra in plodovi, ki so kislega in blago aromatičnega okusa, zdržijo v kleti do pomladi.

ŠTAJERSKI MOŠANCELJ

Stara sorta, ki zori v mesecu oktobru, je predvsem cenjena kot namizna sorta, pa tudi za predelavo in skladiščenje. Imenujejo jo tudi Zimski mošancelj. Drobni sploščeno okroglasti plodovi so zlato rumeno obarvani, na njih se občasno pojavi oranžnordeč nadih. Meso je rumenkasto, čvrsto, sočno, prijetno vinsko kiselkastega okusa. Uporablja se kot namizno jabolko in za predelavo.

ŠTAJERSKI OVČJI NOS

Sorta, ki zori na začetku oktobra in je takoj primerna za uporabo. Zelo je podobna Rdečemu ovčjemu nosu. Nima pokrovne barve, saj osnovno rumeno barvo prekrivajo rdeče priže. Plodovi so kopasti do izdolženo kopasti. Meso je rumenkastobelo, sočno, s prijetno aromo. Plodovi so občutljivi na otiske.

ŠTAJERSKI POGAČAR

Pogosto prisotna stara sorta v travniških sadovnjakih, ki zori v oktobru. Imenujejo jo tudi Kisli barivc ali Božičnica. Plodovi so debeli, značilne pogačaste do sploščeno okroglaste oblike, zelenkasto rumeni, prekriti s temnordečo barvo in prekriti z dolgimi prižami. Plodovi so neobčutljivi za otiske in dobro prenašajo daljše skladiščenje.

ZVEZDASTO JABOLKO

Sorta zori na začetku meseca oktobra in je primerna za takojšnjo uporabo. Plodovi so drobni in sploščeni, s sortno značilno močno izraženimi širokimi rebri v obliki zvezde. Osnovna barva je svetlorumena. Na osončenih plodovih jo prekriva rdeča barva. Plodovi so občutljivi na otiske zaradi tanke kožice, meso je zelenkasto belo s slabo izraženo kislino. Uporablja se za predelavo.

ZVONČASTO JABOLKO

Sorto poznamo tudi pod imenom Glockenapfel. Plodovi dozorevajo na začetku oktobra in v skladišču zdržijo do pomladi. Po velikosti so nesimetrični, srednje debeli do debeli, izdolženo kopaste ali rahlo zvonaste oblike. Svetlorumeno obarvani plodovi imajo lahko na sončni strani rožnato rdeč nadih. Meso je belo, čvrsto, manj sočno in občutljivo na grenko pegavost.

ZELENI ŠTETINEC

Sorta na kozjanskem dozoreva v drugi polovici oktobra in je za uporabo primerna do pomladi. Ob obiranju temnozeleno barvo ploda prehaja v svetlozeleno, na sončni strani pa se obarva z rdečkasto oranžnim nadihom. Meso je sočno, čvrsto, belo z zelenkastim nadihom in ima močnejšo, čvrsto kožico. Uporablja se kot namizno jabolko ali za predelavo.

Kozjanski park

KOZJANSKE JABKE

Izdal: Kozjanski park

Besedilo: Adrijan Černelč

Fotografije: Adrijan Černelč

Lektoriranje: Mojca Valenčak

Produkcija: GEAart

Podsreda, september 2019

